

Előfizetési díj.

Vidre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Bel-királyuteza 28-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESBÉ CÍKKEK DÍJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 3 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakor hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelt: Alajos (Wallzeile 22.) Haasensteint et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau

Nyitléri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

ELOFIZETÉSI FELHÍVÁS

a

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

1875. ötödik évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben postai tálványal alólii könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után, tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János

a „Kelet” kiadója.

Kolozsvár, febr. 26. 1875.

— Egy lépést tettünk tehát kifelé a sötétből, br. Wenckheim Béla elvállalta a megzatást a cabinetalakításra. Öt-hatszoros felszólítás intéztetett négy kiválóbb férfin: Sziláryhoz, Festetichhez, Ghyczyhez, Wenckheimhez és mindenik megköszönte a megzatást, de nem érzett magában rágyat a jelenlegi körülmények közt a magyar miniszterelnöki dícsőségre, mig Wenckheim a második felszólításra a vörtszékbe áldozatul dobta magát. Ime eddi jutottunk; ma már nemcsak a pénzügyminiszteri, hanem minden más magyar minzteri tárca, a legfőbb dícsőség helyett a legnagyobb teherre változott. Midőnr. Wenckheimot először szólította föl ő főse a cabinetalakításra, állítólag a következő választ adta: „Kivánja felséged életet és örömmel feláldozom, de ne adjó oly megbízást, melyre már koromnál

fogva is képtelen vagyok.” És Wenckheim mégis kényszerülve volt olyan állást foglalni el, melynél saját szavai szerint kedvesebb halála. A bársony székeket tehát a sorscsapás, a parlamenti személyes érdek s a visszavonás átká egy megrakta nálunk tövisekkel, hogy a hazának hivatott férfiai szívesebben választanak akár a kútbaugrást, mint e székekben a halálnál rosszabb kínos életet.

Nem tartozunk mi sem azok közé, kiket ezen beteges parlamenti tünemények kétségbeesztnek, de reményeink is kevésbé vérmesek, hogy sem ezen eseményeket rendénvalóknak nézzük. Meggyőződésünk szerint nemcsak azért lehetett oly nehezen fogni miniszterelnököket, mivel ez állás nálunk magában roppant terhekkel és felelősséggel jár, hanem azért is, mivel a fusio szerencsés keresztültelése iránt a fölshízlottak közül senki sem bir biztos kilátással. Tiszta nagy beszéde oly elvi téren hozta egybe a pártokat, hol a nézetek a küszöbön levő kérdések megoldására e pillanatban legkisebb befolyással sincsenek s csak azután tűnt ki, hogy az elődázhatatlannal megoldandó pénzügyi kérdések iránt a közvetlen jelenre nézve is olyan differentiák léteznek, melyek okán sok szép remény dugába dőlhet.

Br. Wenckheim Béla állítólag Tiszta Kálmán beleegyezésével lett miniszterelnök, de az újabb hírek megczafolják azon feltevést, mintha Tiszta Kálmán cabinet-be lépésének feltételei iránt az alkudozások megkezdette volna. Annyit tehát a két heti válság után tudunk, hogy van egy miniszterelnökünk, kit pártunk örömmel fogad ez állásán és a kinek kormánya alatt kész Tiszta Kálmán is tárczát vállalni, az iránt azonban, hogy mik e tárczavállalásnak feltételei s mennyiben fogadhatóak el a jobboldal által e feltételek, nem vagyunk tisztában most, a mint nem voltunk ezelőtt. Szóval a válság mikénti megoldása iránt teljes bizonytalanságban van az ország, egy lépést tettünk a sötétből kifelé, de a világosságot még nem értük el.

És ki tudná megmondani, nem lesz-e nagyobb a chaosz, midőn a napfénynél

vizsgáljuk azt? A fusio ködképeért már a régi miniszterelnökök is odahagytuk, a fellegvárnak — mondhatná valamely elkese-redett kedély — már parancsnokot is nevezünk ki. Mi azonban nem akarjuk egészen osztani e sötét nézetet; a jövőt nem sejtjük, de azt őszintén óhajtjuk, hogy egy erős vár és benne egyetértő hatalmas hadsereg legyen az, a mit sokan ily nagy távolságban csak ködös képnek látnak.

Azt az egyet azonban szerfelett sajnáljuk, hogy pártunk, mielőtt futtának engedte a válságos árt, miért nem hozta tisztába a fusio kérdését, hogy legalább a vidéket mentse meg a fennebbi visióktól.

— **A félhivatalos Pester Correspondenz** a válságra nézve ezeket írja:

Több napi tárgyalás után a király ma délután Wenckheim Béla bárót bizta meg a kormány újalakításával. A király megérkezése óta több minisztert és kiváló pártférfit fogadott külön kihallgatásokon, hogy meghallgassa nézeteiket a helyzetről és különösen a pénzügyi kérdésekről. A királynál nem az forgott szóban, hogy új miniszterium alakításak, hanem hogy az egyrészt a kiért nagy párt fúzióját, másrészt céljának megfelelő, az országnak fizetőképességét biztosító pénzügyi programot tegyen lehetségessé. A korona tehát oly egyéniséget kívánt a kabinet alakításával megbízni, ki ahhoz a párthoz tartozik; felszólítottak: Sziláry József, Festetich György gróf, Wenckheim Béla báró és Ghyczy Kálmán, hogy kísértének meg a kabinet újalakítását. Ezt ez urak visszautasították és azt kérték, hogy őket minden kombinációból zárják ki. Végül a mai délután folyamán Wenckheim Béla báró engedett a korona ismételt felszólításának és több barátja kíséretében s elvállalta azt a nehéz feladatot, hogy a kabinet újalakításával egyidejűleg a pártok fúzióját is keresztülvigye. Wenckheim Béla báró mindenekelőtt Tiszta Kálmánnal kezdte meg alkudozásait és erről a királynak már ma este az udvari ebéd alkalmával, melyre valamennyi miniszter hivatalos, referál. E hirt odaadósíták, hogy csupán pár perczig történt nála Wenckheim látogatása.

Jennyvel hogy hányadán van? Ne szólj neki semmit elutazásod előtt, jobb lesz ugy s mindenekefelett útazz el gyorsan, hogy ne legyen időm ingadozni elhatározásomban.

Mondd csak anyám — szólék hozzá reggel elindulásom előtt — hogy eshetek az, hogy te ismerd sir Brudnel Richardot, s ő még sem említett téged előttem egy szóval is?

— Beszélj neki Mossant Adélról s alkalmasint vissza fog emlékezni reám; férjhez menetelem előtt ismert engem s atyádnévét nem is tudta. Mondd meg neki . . . nem, ne mondj semmit, kínos emlékeket költethet ez fel benne.

— De mégis! ha alkalmoszerűleg előhozhatod a nélkül, hogy igen nagy súlyt látszanál rá fektetni, említsd meg neki a Mauville kastélyt; jegyezd meg magadnak szavai, melyeket erre vonatkozólag mondani fog s közzöld velem pontosan; ez nem sietős-ugyan, de nem minden fontosság nélküli. Minő sajátásgos esetlegesség ez, mily különös játéka a sorsnak, hogy ti ketten így összetalálkoztatok.

— De kérlek fejtsd meg már okát meglepetésednek, és eddigi hallgatásodnak, mert mindez kezdé már izgatni kíváncsiságomat.

— Ha csak az én titkom volna az, azonnal elmondanám nyiltan; de így kénytelen vagyok hallgatni.

— Atyámat érdeklő dolog?

— Teljességgel nem; s téged is épp oly kevésbé. Beszélj csak neki a Mauville-i kastélyról, s meglátjuk mit szól hozzá!

II.

Mielőtt a hét betelt volna, Perpignan, ba voltam, s felkerestem a sir Brudnel látogató jegyén megjelölt szállodát. Brudnel ur nem volt otthon, de neje az öröm nagyönélénk deleivel fogadott.

— Kedves orvos, ön valóban boldoggá tesz minket — szól, s én részemről nemcsak köszönetet mondok ezért, hanem valóban áldom önt! Látna arcomon a meglepetést, s hiégség árnyalatát, melyet e fogadtatás idézett elő, nyugodtban folytatá:

— Ah, hisz ön nem is tudja: férjem kissé meg volt ütözve egészségi állapotán. Másik

A „Magyar Híradó” című könyvomat lap ezeket írja:

Legbiztosabb forrás után irhatjuk, hogy ő felsége a király mai napon fogadván báró Wenckheim Bélát, őt a kabinet megalakításával megbizta. Kombinációban vannak: Tiszta K. mint belügy-, Széll K. mint pénzügy-, gróf Szapáry Gy. a király személye körüli (ez utóbbi biztos) miniszterek, és Simonyi Lajos báró szintén helyet foglaland az új kabinetben.

— **A m. k. belügyminiszter** az erdélyi mindkét felekezeti evang. és unitárius egyházkerületi házassági itörvényszékek fegyelmi joghatósága tárgyában az illető supeaintendenciák területéhez tartozó erdélyi és partiumbeli törvényhatóságokhoz egyidejűleg következő körrendeletet intézett.

— Egy előfordult eset alkalmából, mely szerint egy járási dulló az illető helyv. hitv. egyházkerületi házassági törvényszéknek fog-ság büntetésre szóló ítéletét az egyházi hatóság megkeresése következtében az érdekelte házas felek végrehajtotta; az erdélyi protens-táns hitfelekezeti házassági törvényszék fegyelmi joghatóságának még jelenleg is az eddigi kiterjedésében változatlanul való fenállása iránt kételyek merülvén fel, annak eldöntése vált szükségessé: ha vajjon az említett törvényszékek jogositva vannak-e saját egyházuk tagjaira a polgári hatóságok által végrehajtandó fegyelmi büntetéseket ítéletileg szabni?

Az e részben folytatott tárgyalások következtében a vallás és közoktatási és igazságügyi miniszteriumok közt a fenforgó kérdésben azon elvi megállapodás jött létre, hogy miután az e tekintetben irányadó 1868 évi 54 t. cz. 22 §-a szerint az egyházi törvényszék illetősége alá egyedül a házassági illetőleg a vegyes házassági perek és ezek is csak annyiban tartoznak, a mennyiben a házassági kötelék érvényességét és akár az ideiglenes elváltást, akár a végképeni feibontást tárgyalazzák, minden egyéb, a házassági viszonyból származó peres kérdés azonban a polgári bírósághoz utasított; s miután továbbá egy a fennebbi valaint az 1868 évi 48 t. cz. 2 §-a által fentartott egyházi bíróságok a hatáskörükhöz tartozó házassági ügyekben saját vallásuk hitelvei szerint ítélnék ugyan és járnának, de ezt csak azon

orvossa elhitette volt vele, hogy melle nagyon meg van támadva, hogy betegsége halálos, és ön megszabadítá őt az aggálytól, mi képes lett volna megölni őt.

— Azt hiszem, kegyed tulozza kissé a dolgot. Brudnel ur előttem sokkal kevésbé tűnt fel nyugtalanann, s sokkal nagyobb mértékben látszott higgatnak, mind azt kegyed állítja.

De végre is ön hiszi, hogy nem nagyon beteg? Nekem megmondhatja az igazat; van elég bátorságom meghallgatni azt, s ápolni fogom féjemet, a nélkül, hogy elárulnám nyugtalanásomat.

— Nem erősen bizom e nagy eszélyesség és óvatosságban, hanem nem lesz szükség reá, kifejezni. Sir Richardot jelenleg nem tarthat semmi komoly következményű bajtól. Az lesz kegyed feladata, hogy rendeleteimhez alkalmazkodjék, s bár mennyire jóllakot ismár az utazással, folytatnia kell azt, ha én szükségesnek találok reá nézve.

— Bemennék érte a tűzbe is, ha ön azt rendelné orvos ur! Különben én szívesen utazom. Tán azt mondtam önnek, hogy meguntam már.

— Kegyed vagy nem emlékezik mindig vissza kimondott szavaira, vagy nem azt gondolja mindig a mit mond.

A nő merőn nézett reám. Szélid ábrándos szemei átható kifejezést nyertek egy perczre, s aztán hangosan felkaczagott.

— Mily igazat szoltott ön most! — szolt hirtelen. Gyakran beszélék ugy, hogy képzetem sincs róla mit mondtam, Sir Richardot nóha nagyon mulattatja e szorakozottságom; ő jól tudja, hogy nem az én hibám, ha egy kicsit korlátolt eszű vagyok.

El kell vala fogadnom e jóindulatu magyarázatot . . . Mi okon tett mégis ingerültt? — miért éreztem hajlamot tulszigorúnak az okoskodónak lenni? Oly kevésbé tudtam volna ezt megmagyarázni, hogy észre sem vettem, bíralatom helytelenségét.

— Soha sem helyesen — szólék — ha az ember oly könnyedén beszél magáról.

körben tehetik, melyet számukra a törvények kijelölnek és a mennyiben az egyházi törvényekben a világi hatóságok eljárására is kiható intézkedések foglaltatnak, azoknak érvénye nem az egyházi törvényeknek csupán saját hiteik körére szorítkozó szabályai, hanem a világi törvények és törvényes szabályok szerint bíralandó meg, s miután végre a hatályban levő világi törvények ez idő szerint a hitestársukat hűtlenül elhagyó házastelekre nem szabnak a világi hatóságok által alkalmazandó illetőleg végrehajtandó büntetéseket, mindezekből foly, hogy az erdélyi protens-táns egyházkerületi házassági törvényszékeknek eddig fenállott fegyelmi jogköre, az idézett 1868 évi 54 t. cz. 22 §-a által lényeges módosulást szenvedett, mibezképest a nevezett egyházi hatóságok saját egyházuk tagjaira a polgári hatóságok által végrehajtandó fegyelmi büntetéseket jövőben nem szabhatnak ki.

A vallás és közoktatási miniszter ur f. év január hó 19-én 337. sz. alatt az erdélyi helyv. hitv. superintendenshez intézett és egyidejűleg az ugyanottani ágostai hitv. és unitárius superintendensnek is megküldött leiratában ezen megállapodásoknak az egyházi hatóságok által szabályul leendő követése iránt már intézkedett s a mennyiben a fennebbiek folytán az illető egyházkerületi házassági törvényszékek figyelemzetni rendelte, hogy jövőre hozandó ítéleteikben szigorúan az 1868. évi 54 t. cz. 22 §-sa által megszabott korlátok közt mozogjanak és olyaén fegyelmi hatóság gyakorlatától, melynek végrehajtása a külső polgári hatóság közbeavatkozását venné igénybe, ezentul tartozkodjanak.

Mint hogy a vallás- és közoktatási miniszter ur említett leiratának közlése mellett egyidejűleg az iránt is megkerestett, hogy a közgazgatási hatóságokat e tekintetben részemről szintén utasítsam, felhivom a törvényhatóságot, hogy a fentebbiekről közeget, különösen pedig a járási tisztviselőket tudomás és mibeztartás végett kellően értesítse, megjegyezvén, hogy ezen szabálynak általuk esetleg leendő áthágása az igazságügyi miniszter urnak múlt évi december hó 27-én 28791. sz. alatt kelt átiratában foglalt kijelentése szerint az erdélyi részben hatályban levő büntető törvény 331. §-ba ütköző közhivatali kötelességek elleni kihágásnak tényálladékat fogna képezni.

Budapesten, 1875. évi febr. hó 6.

Gr. Szapáry s. k.

módot a gyermekek szokták gyakran alkalmazni, hogy biztosítsák magukat a dorgálás ellen, s kikerüljék a büntetést gondatlanságukért.

— A gyermekek csak gyermekek — viszonzá szeliden a nő.

— És kegyed egész életén át gyermek akar maradni.

— Ez már az én végzetem! Nem én alkottam azt magamnak, s meg kell vele elégednem egy a mint van. Ha birtam volna elég előrelátással s okossággal, nem fogadtam volna el a helyzetet oly ember társaságjévé lenni, ki annyira felettem áll mindenben!

Nekem nem volt más előnyöm, mint szép arcom és ifjúságom: s miután ő ily kévéssel is melegegedett, mutatja, mily nagyon nemeslelkű ember ő; de azért tudom érteni, hogy ön együgyűnek talál, őn ki semmi elnézés sem tartozik nekem. Szerencsére az övé érzésben kiapadhatatlan, és ön bátran feltüntethette előtte ügyetlenségemet; az nekem mindegy, tán még jobban fogna azért szeretni.

Éreztem, hogy nagyon nevésséges voltam eljárásomban, s hogy az vagyok jelenleg is, mert nem valék képes kimagyarázni, sem mentegetni, udvariatián megjegyzéseim illetlenségét. Ugy éreztem, hogy sérti következetesség iránti érzékemet e meglepő ellentét, mely a fiatal nő bájt lehellő külseje, s azon gondatlanság között létezik, hogy legkevésbé sem igyekszik az elmét is lebilincselni. Egy kecses háremhölgy hatását tette reám, ki sem észszel sem meggondolással nem bir, s csak nevetni és örülni tud. Feltettem magamban, hogy többé nem engedem át magamat e varázsnak, mely újból megragadja egész valómat, (alkalmasint mivel oly szívólyosnak, oly nyájásnak találtam őt visszatértemkor), hogy többé okom se legyen felbosszankodni a tapintat s illemérzék e tökéletes hiánya felett.

Sir Brudnellel kötött szövetségem első óráiban láttam, hogy igen könnyű lesz nekem életemet merőben elköltöztetni a fiatal hölgytől.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Jenny húgom.

Regény.

Írta:

SAND GYÖRGY.

Második rész.

IV.

(Folytatás)

Azután több kérdést intézett hozzám, őt és néit illetőleg. Miután mindazt a keveset, mit énőrl tudtam s mindazon sok jót, mit férjém gondolok, elmondtam neki, így szolt:

— Már erre nézve valóban igazad van legkisebb sem csalódtál. Nagyon jó, nagyon nemeslelkű derék fiatal ember volt s nagyon szerető, becsülte őt a Mauville család minden tagja, de aztán egy idő óta annyira elvesztém őt szán elől . . . De hát mily messzi tájakra fog ő majd téged magával vinni, miután még most annyira szereti az utazást!

— Ezentul nem lesznek valami nagyon távoli sem nagy veszélyrel járó utai, miután fiatal hője van, ki nem osztja e részben izléseét aki nem nagyon erős testalkatnak látszik lenni.

— Szereti-e nagyon a fiatal nőt?

— Azt hiszem, egészen neki és érte él.

— De ő igen idős arra, hogy e nő viszonzassa szenvedélyét! Te fiatal vagy s elég eszes nem felsz-e, hogy még féltékeny lehet reá?

— Az ember megválthat egymástól, a melyperczben nincs többé elég bizalma egymáshoz.

— Im várnám bé, hogy gyanuja kitörésre, ugy csak sértésre is okot adhatna iránnyombi,

— Látom, hogy kedved van elfogadni az ajánlatot.

— Bizonyos, hogy kedvem van oly jövedelemhez juthatni azonnal, mennyit bizonynyal tiz év eltelté alatt sem szerezhetnék meg, ha ezt most visszautasítom. Kedvem van utazni, világot látni. Azt hiszem, az ember mindig tanul és okul az által, ha környezetét változtatja. Azonban, miután ama legkevésbé sincs kedvem, hogy neked szomorúságot okozzak, ha akarod visszautasítom az ajánlatot.

— Azt ne tedd, nem áll jogomban jövedő fölött önkényileg határoznom s különben is . . .

— S különben is . . . akartál még valamit mondani?

— Semmit, csak ugy magamban beszéltem. Fogadd el az ajánlatot s indulj utnak mentől előbb.

Anyám felállt, megölelt s fejemet kob-léhez szorítva csókkal s könnyekkel halmozá el, azután minden erejét összeszedve eltávolította magától s így szolt:

— Utazz el még holnap s a nélkül, hogy húgoddal közlődnél szándékok, ki nem tud ugy helyenygondni mindenbe, miként én. Én magamra vállalom megértetni vele, hogy nem tehetél másképp.

— Ha neked s húgodnak annyi szomorúságot okozok azáltal, akkor ez megzavar s ingadozóvá tesz. Tán azt hiszitek, hogy száműzni akarom magamat körötökből s szülőföldemről? Azt reménylitétek, hogy lehetséges lesz mindig itt a közelben maradnom?

— Nem hittük ezt! nem alkottunk magunknak ily képzelgéseket, de a nők természetében áll mindig reménykedni, hogy valamely csoda történik az ő kedvükért.

— Nos ki tudja, nem következik-e be majd később valamely ilyenű csoda? Biztosítalak, hogy ha a sors beleleegyedik, egész erőmből fogom én is elősegíteni a dolgot. S aztán ha Jenny végre elhatározza magát meghallgatni az én kedves Vianneom kérését, eléggé boldog leszek arra, hogy nyugodtban bevéghad visszajöttömöt. Mennyire haladt a Vianne ügye?

— Nem is igen tudom bizén — viszonzá anyám sohajta — mit tudja az ember

Magyar lapok szemléje.

A „Nemzeti Hírlap“ szerint br. Wenckheim Béla, mint önfeláldozó fia a hazának, mint há alattvalója a királynak és mint öszinte híve azon pártnak, melynek nyolcz év óta tagja, ő felsége parancsára elvállalta a terhes megbízatást; de azon feltétel alatt, hogy csak a jövőnd képviselőház megalakulásáig lesz elnöke a kormánynak. A királytól Wenckheim Tiszához ment s reméli, hogy sikerülnie fog a kormányt megalakítani. Nem üdvözlő lelkesedéssel e hirt, de fogadja örömmel a felett, hogy végre valahára a válság végének kezdetéhez eljutottunk és az őszinte tisztelet és elismerés kijelentésével azon férfiú iránt, ki minden egyéni érdekei ellenére ma a világ legáltalánosabb hívatására, a magyar miniszterelnökségre vállalkozott.

A „Pesti Napló“ br. Wenckheim helyzetét súlyosnak, halálatlanak, a mérvadó szerep dicsőségével nem kecségetőnek tartja. A helyzet kulcsa s a mérvadó szerep Tisza Kálmán kezében lesz, de tagadhatatlan az is, hogy ennek gyakorlásában sok fog függeni ama támogatástól, melyben Wenckheim Béla azok által részesítették, a kikkel eddig szoros politikai barátságban állott. Ha a pártok közötti fusio meglesz, ha a pártok a belügyi kérdésekben elvi alapokon csoportosodnak: az időtől s az eseményektől joggal várhatja a további sikeres fejlődést.

Az „Ellenőr“ betegségeknek tartja a bírói függetlenség titkát a kinevezés állami jelleg csodátevő szerében keresni; egyetlen tantétel oldó formulájával, lehántani a bíró lelkiismeretéről minden földi kérgét és kiszabadítani az igazságszót a hatalom bilincseiből. Az osztrákok különös érzéssel nézhetnek pompásan szervezett bírói bureaukráciájukra, melynek nines is egyéb baja, minthogy kritikus esetekben úgy kell járnia, mint a „parancsolat.“ Az Offenheim perből látja, hogy egyáltalán léteznek pressiók, melyektől a bírói függetlenség szenvedhet. A nagyra híresztelt állami jelleg, s a csodaszzerű kinalgatott kinevezés és elmozdíthatatlanság, mint hiszi, mind nem elég még a bírói függetlenség biztosítására. A függetlenség érzetének magában az intézmény embereiben kell vérré válnia, és az intézmények illetlenségét őrző tiszteletnek a törvény őreiből. De ezt semmiféle elméleti formulákkal elővárásolni nem lehet.

A „Reform“ felkiált, hogy „habemus papam!“ Van végre miniszterelnök, a különféle tárcák terhei alatt kipihent jeles Wenckheim Béla báróban. Ha már most csak e kitűnő gavalér személyéről volna szó, igen hamar készen lenne a dicsőréttel, melylyel neki mint gentlemannak tartozik. A mennyiben azonban itt másról van a szó, az első meglepetésben legfőbbbe rezignált bátorságáról emlékeztetik meg, s a többire nézve, a további fejleményektől kell alaposabb hozzászólását függővé tenni? Nem tudja fog-e sikerülni Wenckheimnak a kabinetalakítás és pedig Tiszával-e, vagy nála nélkül, azt ő, ki a kulcszák meg nem irtva lát, most még nem tudja, noha Tisza Bittónak kijelenté, hogy Wenckheim alatt tárczát vállalni hajlandó. Soha a polgárságnál — mint irja — a kívánság „erős“ kormányt nem volt oly hangos, mint ma, soha a közvélemény, a parlamenttől és a ministeriumtól nem fordult el oly határozottan mint most e kinos és csufaság válság alatt. De hisz közeledik a megoldás s a kedélyek ismét lefognak csillapodni. Megelégedés azonban csak akkor lesz, ha az új kormány és új kormánypárt be is bizonyítja, hogy segíteni tudnak. Mert ma a rozsz kormányzás, rozsz gazdálkodás és a válság már-már kiirtottak a népből minden hitet.

A „Hon“ a bukott ministerium tagjai közt br. Wenckheim Bélát, jelleménél, mérsékeltségénél fogva, legalkalmasabbnak tartja, hogy kíséreltet tegyen kabinetalakításra. Részt vehetnek ebben más miniszterársai is; de nem annyira, hogy a kabinet újjalakítása és nem új kabinet alakítása legyen elérve. Ha Tisza általában vonakodott a bukott kormány tagjaival kombinációba jutni; e vonakodását Wenckheimmal szemben nem fogja érvényesíteni; ha úgy a tárczakiosztásban, mint a teendőiben meg egyezni tudnak. A főnehézséget most is a pénzügyi kérdésekben találja. Wenckheim ismeri a vitás pontokat; ő nem kinevezett, de kijelölt miniszterelnök; ha a p'talakulás és a program vitás pontjaiban nemcsak Tiszától, hanem másoktól is akar felvilágosítást nyerni, ha kompromissumot lehetnek tart: akkor hívjon össze egy pár főbb embert, minden iránt rövid utat tájékoztathatja magát, mert a kabinetalakítással megbízott ember előtt határozottabban lehet és kell nyilatkozni. mint egy bukott kormányelnök előtt. Wenckheim kíséreltet a tárczák és teendők helyes beosztásától, illetőleg megállapításától feltételezni — ez még nem megoldás, de tapintattal, mérséklettel arra vezethet. De ha nem vezet, van más kombináció is, mely célra vezet.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár 1875. febr. 25.

A francia nemzetgyűlés tegnapi délután megkezdte az új szenatus-törvény-alkotást.

vaslat részletes tárgyalását. Az alkotmánybizottság azt indítványozta, hogy a ház ne fogadjon el a Wallon-féle javaslatot, de a többség azonnal megkezdte a tárgyalást s Wallon javaslatának első pontját, mely azt mondja, hogy a senatus 300, negyedrészből a nemzetgyűlés, háromnegyedrészből a megyék által választott szenatorból áll. 422 szóval 261 ellen elfogadta. A többség a baloldali frakcióból s a jobbközép mintegy nyolczvan tagjából alakult. Broglie, Audiffret, Pasquier és Joinville hercegek a többséggel szavaztak. Ellenben az öt legszélsőbb radicalis, továbbá Grévy, Thiers és Barodet urak nem vettek részt a szavazásban. Tegnap a ház folytatta a részletes vitát. Mihelyt ez véget ért, a közhatalmak átruházásáról szóló törvényjavaslat harmadik olvasásában is el fog intézkedni.

A német lapok Bismarck herceg viszálylásának hírével foglalkoznak s különösen a „Köln. Ztg.“ azon berlini levelét, bírálják. A „National Ztg.“ nem igen rokonszenvez az eszmével, hogy a herceg a birodalmi cancellári állást parlamenti pártvezérséggel akarja fölcserélni; ezzel a herceg — mondja a lap — csak cseberből vederbe jutna. Csákhamar be fog látni, mily nehéz fejeleztetést majoritást alakítani a német parlamentben, hol minden képviselő függetlennek tekinti magát s csak melleslegesen jut eszébe, hogy valamely pártnak is tagja. A lap különben megnyugvással constátálja, hogy a herceg nem akar a politika teréről végképen visszavonulni, hanem szerepét csak változtatni készül.

A „Nordd. Allg. Ztg.“ ma első vezércikkében foglalkozik a pápa február 5-ki bulájával. A félhivatalos közlöny mindenekelőtt meglepődéssel constátálja, hogy a hazafias német közvélemény egyetértőleg tiltakozott a megerénylet ellen, melyet ez a bulla Német- és Poroszországok törvényhozásával szemben képvisel. A lap azt fejtegeti, hogy ma a római curia igényei ellen az egész világ minden állama nyílt vagy titkos harcot folytat. Végül kijelenti, hogy a mint a püspökök fölterjesztései és tiltakozásai, úgy a curia ezen bullájá s fogja a kormányt az egyházpolitikai törvények végrehajtásában akadályozni.

Ugyanez a lap egy február 13-ki madridi levelet közöl, mely a spanyol viszonyokról igen kedvezőtlenül ítél. Egymás után hozza a hivatalos lap a rendeleteket, melyek az 1868-ki vívmányokat eltemetik.

A legjellemzőbb a dologban az, hogy a megszüntetett liberalis törvényeket annak idején épen a mostani miniszterek: Canovas Romero Robledo és Ayala urak védelmezték. Levelező szerint a vallás szabadság most már komolyan veszélyeztetettnek látszik. A legrosszabb a dologban, az hogy a clerusnak tett ezen engedmények semmi hatást sem tettek a carlistákra. A lázadók nem sokat törődnek vele, hogy a pápa Alfonszot elismerte s a helyzet az északi csatákon ma sokkal komolyabb, mint félévvel ezelőtt. Ugy látszik, hogy a spanyol kormány viszonya Németországhoz sem egészen kielégítő.

Tanügy.

A hittan az iskolában.

(Folytatás és vége.)

Ezen jogokért szemben a felekezetekkel a ministerium kötelezettségeket is vállal, a melyek hazánk felekezeti viszonyainál fogva elég sajátosságok. Ha t. i. joga van a ministeriumnak beleegyezni a hittani oktatásba a felekezeti tanodákban, kötelessége is a hitoktatást ápolni ott is, a hol a felekezetesség közvetlen befolyása megszűnik, értjük a községi vagy állami tanodákban. Ezen kötelességének a ministerium az által felel meg, ha a felekezetek hitoktatásáról gondoskodik s azokat a többi kartársakkal egyenlő rangba s fizetésbe állítja. Így van ez az osztrák tartományokban, így egész Németországban.

És nálunk ez még sem lehet így. Mig amazoknál egy-egy tanoda ifjúsága egy, legfeljebb két felekezetbe li nálunk egy tanodán a felekezetek száma legkevésbé öt, hanem négy, rendszeren öt és hat, néha hét is. Honnan állíthasson a kormány, illetőleg az ország, és fizessen egyenlően a többi kartársakkal négy és több hitoktatót? hiszen némely intézet tanfolyamát nem áll több mint öt-hat tagból. A többi közül pedig csak egy kis hitoktatást államilag fizetni, annyi volna, mint egy két felekezetet előnyösíteni a többi felett. S így nem marad egyéb hátra, mint egy hitoktatót sem fizetni államilag. Tehát az egész kötelezettség, a melyet a közelekedési ministerium a felekezetekkel szemben állami tanodákban, elvállal nálunk csak abból állhat, hogy a tanuló ifjúságot az illető hitoktatás látogatására szorítja; az illető egyháztól pedig fel kell hogy a szükséges készséget osztogatni szokta Ezért az sz. udvarhelyi orsz. képviselőnek nem volt igaza, midőn a ministeriumot felelőssé akarta tenni a sz. udvarhelyi általánosan történt oly mulasztásokért, melyeknek nem a reáltanodai igazgató, hanem a hitfelekezetek egyháza az oka. A tanintézet eleget tett, ha növendékeit rátartotta a hitoktatás látogatására; a hitoktatást részorítani kötelessége

teljesítésére, ez könnyen alkalmas adott volna az egyházi autonómia megsértésének vádjára.

Összegezve véleményünk a következő:

1. A hitoktatás a népiskolában szükséges a középiskolákban kívánatos, a felsőbb tanodákban felesleges.

2. A közoktatási ministeriumnak fő feladatja joga van az országban levő minden tanintézet felett, melynél fogva beavatkozhatik úgy minden tantárgy, mint a hittan kezelésére.

3. Ellenben a ministerium kötelességének eleget tesz, ha minden tanult az illetékes hitoktatás látogatására szorít, a nélkül, hogy a hitoktatást állami fizetéssel is ellássa.

4. Minden egyházat önérdéke kötelez, hogy saját felekezeti tanuló ifjúságát a lehető hitoktatásban saját költségén oktassa.

5. A felekezetek tanodáik belügyeit intézhetik saját önkormányzatuk szerint, csak eleget tegyenek a végeredményben azon törvényes kötelezettségnek, a melyhez a nyilvánossági jog kötvé van.

Erythros.

Elmélkedések

Vajda László urnak „az erdélyi románság“ című cikksorozata felett.

Azzal köszöntök be a lapok t. cz. olvasóihoz, hogy olyan magyar ember vagyok, a ki Erdélyben vegyes magyar-román és szász helységben születtem s gyermekkoromban 12 éves koromig megfordultam mind a három nationak iskoláiban. Iskoláimat egy erdélyi prot. főtanodában, hol több román tanuló társam is volt, elvégezvén, azóta mindig románok között lakom. Ennek pedig ma épen husz kerek éve, tehát nem vagyok mai csirke. Ezen husz év alatt nem telt el talán egyetlen nap, a melyen én a magyar lapok mellett román lapokat is ne olvastam volna, elkezdve a romániai vörösek Romanuljától a most haldokló Federatiunaig és Kontemir, Sinkai kronikáiból Boiu historiájáig és földrajzáig.

Csak azért mutatom magamat így be a t. lapok tisztelt olvasóinak, hogy tudhassák meg előre, kivel van dolguk s ki reflectál t. Vajda L. ur cikkeire t. i. olyan magyar, a ki ép úgy tud románul, mint Vajda ur magyarul, a ki épen úgy ismeri az összes román irodalmat, mint Vajda ur a magyart. Nem fogok tehát előkészület nélkül elmélkedni Vajda ur három cikke felett, s egyuttal előre is köszönetet mondok V. urnak, hogy az erdélyi románság sérelmeivel épen magyar lapban lépett fel, de köszönet a t. szerk. urnak is, hogy becses lapjában V. ur cikkeinek tért nyitott. Így alkalmas nyílt mind Vajda urnak, hogy kiírte szíve fájdalmait, mind csekély személyemnek, hogy e gravamenek felett a t. szerk. engedelmeivel elmélkedhessem. Tehát kezdjünk az elmélkedéshez; a t. olvasó pedig ne türelmetlenkedjék ezen bevezetés miatt, mert a tárgy fontossága hozta ezt így.

T. Vajda ur megengedi, hogy szavalhatam 1848-ban a „Szózatot“, mert abban a románoknak is egy nagy fia előfordul. Nem mondja ugyan magának a nagyfiúnak a nevét, de hisz tudjuk mindnyájan, hogy Hunyadi Jánost — Jón Uniade — érti. Tehát e nagy név lelkesíti ma a románokat is! Nincs ebben semmi nagy baj odáig, csak hogy aztán nyomdokát is követnék mindnyájan. Sajtának úgy a reactiot, bárhonnan jó is a magyar haza ellen, mint Hunyadi tette, ha a reactionariust Vladyódának hitták is.

Fognak fel Hunyadi magasztos szellemét, érteneik, mint őértette, hogy egy hazában csak egy politikai nemzet lehet s ekkor... de ne rohanjunk az ajtóval a szoba közepébe, hanem elmélkedjünk rendben V. ur gravamenei felett. Vajda ur szereti a többi magyar költőket, s azoknak bonzszeretetre lelkesítő eszméit nagyra is becsüli a magyarokban is, ha az a testvérmunkák elleni gyűlöletét nem fájul s ha nem téved azon igaztalanságig, hogy más nemzetben véteknak tartsa ugyanazon érzeménnyel, melyet magában méltán tart irigyné. Erre a sok ha-ha-ra, nincsen s nem volt semmi szükség. Első példák erre a kenyermezzei ütközet, a Rákóczy szabadságharc, sőt 1848-ban is a szatmár és máramaros megyei honvéd zászlóalj, kik a közös hazai alkotmányért élet-halálra vitéztak a debreczeniek mellett. A tiszta bonzszeretnek azt hiszem: elég szép példák ezek, pedig akárhányszor tanuja voltam, midőn a 48-beli honvéd mellől büszkén verve így szólott: „si eu sunt roman!“ Lám milyen szépen megfirtunk egymás mellett!

Hanem nem is itt van V. ur aggodalma, hiszen a „Szózat“ egyes (?) versszakát ma is lelkesedéssel szavalná, de az a Fótidal, az már ugyancsak megnyomta szívét. Hogyan is van csak? „Minden ember legyen ember és magyar, a kit e föld hord s egével betakar!“ Tehát ez ama rettenetes offensionationalitás! Hányszor nem idézték ezt a román lapok és történetírók pl. Popiu, mint valami iszonyú nagy sérelmet. A költő azt óhajtott, hogy a magyar hazának minden fia részesüljen valahára a haza alkotmányának jó teteményeiben s

többé ne legyen senki mostoha gyermeke e hazának, ne legyen ur és szolga, hanem tagja legyen mindenki, a ki ezen földön születik a politikai magyar nemzetnek. Bizony, ha koszaros költőnk ma feltámadna, ma sem kívánhatna e haza fainak ennél szebb dolgot. Hanem V. ur jónak látja így módosítani ezt a költeményt: „Minden ember, legyen egyik román, másik szász, másik tót, másik szerb.“

Hová vezetne ez? Ezt V. ur nem akarhatja s ha nem, akkor ne bántsa azt a szép Fótidalt, a melynek igéi megtestesültek a haza alkotmányában. Igen, de V. urnak is szabad felhasználni Garay szavait: „Tenedek korcs apákát jutott ébresztetni.“ Mikor a román ír valamit papirosra vet, én megtanultam a sorok közt is olvasni. Magyar haza polgára nem kordul el az által, ha a haza nyelvét megtanulja, elő példa erre maga V. ur is. V. ur tud magyarul s így is beszél, a mig nem kényszerítik, hogy így beszéljen. Boldog ember, tudom nem cserélne a forrófalvi csángóval, a kinek mukkanai sem szabad s még mondani sem, hogy ő nem tagja a romániai politikai román nemzetnek. Tegyen hasonlítást, melyeknek van jobb dolga a kettő között. Hanem, elég volt már az introductióból, térjünk valahára a gravamenekre.

Vajda ur gravamenei 1-ször municipalis, 2-or culturalis természetűek, mert ha V. ur helyesen találja átugrani 1848-ból 1865-re, ezt én is helyeslem. Jobb is ha nem emlegetjük. Énmég az 1863/4 szebeni szkupcsinával is ezt tettem volna, ha V. ur vagyok s akkor engemet is felmentett volna, hogy ne jusson eszembe a balázsfalvi és szerdahelyi pronunciamento. Kedvetlen dolgok azok, sohasem csinálnak jó vért s így jó lesz eltemetni őket. Menjünk tehát a municipalis gravamenekre. A virilis intézmény az első gravamen. Hát nem megsérténém-e V. urat, ha feltenném fölőle, hogy nem ismeri Románia alkotmányát? Hol van alkotmányos ország, melyben bizonyos cenzusok ne volna kötve a polgári jogok gyakorlása? Ha a cenzust Romániában ma leszállítanák vagy eltörölnék, holnap nem volna Románia Fiat applicatio. Már pedig mig a magyarhaza királyát Sz. István koronájával koronázzák meg, addig Magyarországnak is lenni kell. Itt is fiat applicatio Italia, Germania sat. Nem sérelem a cenzus, hanem az állam létfeltétele. Ha a románok csak is egy két hatóságban vannak pluralitásban ma, holnap többen is lehetnek, ha az állam létfeltételének eleget tesznek. Azonban valljuk meg azt is, hogy pl. Zárandmege néhány éves alkotmányos élete nem kevés bajt okozott a belügynek s nem sok garanciát nyújtott arra, hogy több megyében is túlsó románok képezzék a pluralitást. A románok némely megyében nemzeti politikát űznek s ha kisebbségben maradnak, fáj nekik, hogy miért nem lehet úgy mint ők óhajtnák; külön véleményük miért nem veszik jegyzőkönyvre és miért nem küldik fel a ministeriumhoz? Alkotmányos országban ez a nationalis politika a legszerencsétlenebb gondolat.

(Folyt. köv.)

Tordamegye közigazgatási állapota az 1874-ik évben.

(Alispáni jelentés.)

(Folytatás)

3-or. Törvényhatósági utaink állapotát általában véve jó és ezen minőségbe változik a szerint, a mint a megkívántat fedanyag, illetőleg kavics, elegendő mennyiségben, könnyen és nem messzi távolságban megszerezhető s a meny nyiban azok, vizáltali rongálásnak, kitéve nincsenek.

Összes törvényhatósági utaink, különböző részletekben következő kiterjedést foglalnak magokban:

- a) Régen-topliczai vonal hossza 12 m. föld 1250 öl.
- b) a görényi 2 mrtföld. 1200 öl.
- c) a köhéri 8 mrtföld. 3113 öl.
- d) a kőrtéfi-oláteleki 2 mrtföld 300 öl.
- e) a beresztelki-sáromberki 2 mértföld 2220 öl.
- f) a torda-hipsai 5 mrtföld. 2000 öl.
- g) a borév-jára-szentlászlói 4 mértföld 1880 öl.
- h) a borév-toroczko nagy-enyedi 2 mrtföld. 3500 öl.
- i) a torda-szent-lászlói három mértföld 2985 öl.
- k) a Maros-Ludas-zábi 3 mrtföld. 3000 öl.
- l) a maros-ludas vasuti állomási — mrtföld. 1000 öl.
- m) sályi-gerebenesi 1 mfd. 2000 öl.
- n) a rütsi-vonal — mrtföld. 3230 öl.
- o) a Dátos lekencze-kapusi 4 mértföld 230 öl.
- p) a gyéres-tóháti 2 mrtföld. 1700 öl.
- q) Egerbagy mező-nagycsányi 2 mértföld 2230 öl.
- r) a Gyéres vasuti-állomási — mértföld 800 öl.
- s) a Gerend székely-kocsárdi — mrtföld. 1800 öl.

és végre:

t) a décsé-ujvári — mrtföld. 1000 öl.

Összesen 55 mrtföld. 3511 öl.

Mely vonaloknál utak sánczai, mind ott kiigazítatva, kitaraktattak — a hol csak kavicsot jutni lehetett, — megkavicsolták a köhéri, a rütsi, a dátos-kapusi és résen az egerbagy-csányi újjrészlet kivételével, melyeket a kavicsotelep meszsziósége miatt, megadni még áldozattal se lehetett és ezek résen áldozat mint kő vezetett részletek természetesen nem is tartoznak a legjobbak közé, azonban járhatók.

A régen-topliczai vonalon, a Marvize által megrongált 2 mértföld hosszúságú résztől a nehezebbek, az úgynevezett „Statutaránál“ 620. öl hosszúságban a befejezés után áll, a többi részletek a jövő évbeli munkák megváltási összegből és a közmunkák közlekedési minister 6 mrtföldtől nyerendő pénzből fog kiépítettetni.

(Folyt. köv.)

A „Kolozsvári dalkör“ új alapszabálytervezete.

(Folytatás.)

X. Fejezet.

A közgyűlés feladata.

45. §. 1) A választmány évi jelentésének meghallgatása és annak tudomásul vétele.

2) A számadások kezelés és a pénzügyi felülvizsgálása s ebből kifolyólag a száadók felmentése.

3) A választmány által előterjesztett jövő évi költségvetés végleges megállapítása.

4) A választmány utján előterjesztett indítványok tárgyalása.

5. Az elnökség, igazgató választmány és tisztviselői kar megválasztása titkos szavazattal, a még pedig a tisztviselők általános s a választások viszonylagos többséggel.

6. Tiszteletbeli tagok megválasztása.

7) Az alapszabályok megváltoztatás; az e részbeni határozat azonban az illető részre előterjesztendő.

8. Esetleg az egyet feloszlata.

46. §. A közgyűlések megtartását, a választmány határozza, az elnökség pedig a titkárral a tagokhoz küldendő meghívó jegyzékével a lapokban közzététel és falragaszkodás oly módon hivatik össze, hogy azok a közgyűlés idejéig legalább egy héttel előzzék meg.

47. §. Az előre szabályszerűleg összehívott közgyűlés érvényes, az alapszabály módosítására és az egyet feloszlására, amaban legalább 50 tagnak jelenléte szükséges.

48. §. A közgyűléseken jegyzőkönyvek hitelesítését az elnök által javaslatba hozott, a közgyűlés által elfogadott két taggal az elnök és titkár jegyző végzi.

XI. Fejezet.

49. §. Az igazgató választmány.

1) az elnök,

2) alelnök,

3) titkár,

4) karnagy és alkarnagy,

5) pénztárnok,

6) ellenőr,

7) gazda,

8) hangjegytárnok és 12 választmányi tag, mely választmányi tagoknak felelősködő, fele pedig pártoló tagból kell hogy álljon.

50. §. A választmány összes tagjait egy évre választatnak, időközbeni kilépés elegendő helyettesítést a választmány eszközi.

XII. Fejezet.

Az ig. vál. hatásköre.

A választmány hatásköre és feladata:

a) felügyel mindazon ügyek ellátására, a melyek a közgyűlésnek nincsenek fent.

b) felügyel a tisztikar és karnagy.

52. §. Választmányi ülések tartatnak leg-

minden hó elején és azoknak megtartása legalább 7 tag jelenléte szükséges.

53. §. Az egész választmány a gazdát vagyona kezeléseért egyetemlegesen felelős vállalt fel.

(Folyt. köv.)

Apró pusztáz.

Én. Tudja-e kedves barátom ura hogy mik azok a „Trapper“-ek?

Ó. Életemben most hallom először szót.

Én. Északamerikában a Hudson folyó vizét szolgálatban élő vadászegyenységek nevezik Trappereknek a kiknek hivatásuk borotvát rengeteg erdőseiben oládkodni, a lövedék vadakat elejteni s bundájukat a társaságuk beszolgáltatni.

Ó. S mit akar barátom uram ekkor Trapperekkel?

Én. Ha a szerkesztőnek volnék, egredelnék egy pár ilyen Trappert Amerika szélére küldeném őket e bércezes hazában, hogy minél többet lövöldözzenek össze, a szerkesztő szótára, a rozskarat, hütlenség, hiábavágás, kisébbség, nagyobb vadaiból. Meghagyná nekik hogy különösen a városi magistratusok között öládkodjanak, mint a mely helyek nagyobbságban tanyáznak a vadak.

Árverezési hirdetmény.

Alólikt szolgálói hivatal részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Torda-megye maros-ludasi járásában kebelezt Gerend-Keresztúr községének összes korcsmárlási joga folyó 1875-dik év Szent-György napjától kezdődőleg három egymástán következő évekre, jelen év mártius-hó 14-kén a helyszínen tartandó árverezés útján haszonbérbe fog adatni. Mirel árverezni kívánók azon megjegyzéssel értesítettnek, hogy az árverezési feltételeket alólikt hivatalnál a hivatalos órákban bár mely napon megtekinthetik.

A szolgabíróaságtól.

Maros-Ludason, 1875. február 18-án.

DEÁK SÁNDOR, szolgabíró.

Sz. 335. 1875.

(79)

(3-3)

D. V. T.

Árverezési hirdetmény.

Déas város községe haszonbérbe adja, Déas városában helyt lévő s tulajdon majorsági javadalmához tartozó „Sornházat az utánna járó antiqua nyilakkal, nem különben serfűzhetési és sérarulatási kizárólagos jogát” a folyó 1875-dik év április 24-kétől kezdődőleg négy évre.

Az árverezés folyó évi mártius 15-kén d. e. 9 órakor fog a városházánál megtartatni.

Az árverezni kívánók kötelesek 1465 frt 4 kr. o. é. felkialtási árnak 20%-jét bántapénzképpen előlegesen letenni, s biztosíték nyújthatási képességüket, a felkialtási árnak megfelelő készpénz, vagy ugyanannyi értékű állampapírosnak előleges letéteményezésével, vagy fekvő birtok biztosíték nyújtási szándék esetében telekkönyvi rangsorozati bizonylattal igazolni.

Zárkórú ajánlatok (Offerték) is fogadhatnak el az árverezés megkezdése előtt. A részletes árverezési feltételek naponként d. e. 9-12. és d. u. 3 és 6 óra között a városi előjáróaságnál megtekinthetők.

Déas város tanácsának, 1875-dik évi február 19-dik napján tartott üléséből.

RÓTH PÁL, polgármester.

MIKLÓS JÓZSEF, főjegyző.

(84)

(1-3)

Hirdetés.

1. **Kül-középutczában**, egy nagy kiterjedésű telek, veteményes, szőlős és gyümölcsösökkel;

2. **Borjumlá heggyben**, közel a Sétáterhez, a lövöldével szemben, kellemes helyen fekvő szőlőföld, nagy veteményes aljjal, külön gyümölcsösökkel, kaliba s más szükséges épületekkel;

3. **Hidelen nagy-utczában**, kedvező helyen, egy terjedelmes telek, egyszerű lakház s épületekkel, nagy veteményes, gyümölcsösökkel, s ezzel egybefüggő kömáli alsólabi szőlővel, szabadkézből, örök áron eladó.

4. **Kerestetik**, a Kisszamosra rugó, vagy ahhoz közel fekvő 3-4 jó lakó szobával, konyha és kamarával ellátott telek, lehetőleg kerttel, eladólág, bérbeadólág, vagy reá pénzt adva, kamatában használandólag. Értekezhetni órári 5 sz. háznál

CSULAK DÁNIEL, ügyvéddel Kolozsvárt.

(78)

(3-3)

Egy minden szakmában gyakorlatilag és elméletileg képzett

erdősz,

40 éves, a ki magát a legjobb bizonyítványokkal képes igazolni, több éven át volt erdőben és nagy havasokon mint erdő-mérnök alkalmazva, helyszíneléseket vitt keresztül, commassationális és elkülönítési ügyekben sokat dolgozott, erdőket egész uradalmakban a legújabb és legjobb rendszerek szerint berendezett, jó vadász is, képességeinek megfelelő önálló alkalmazást keres valamely nagyobb uradalomban Magyarországon, Erdélyben vagy Bukovinában.

Biztosítékkal bir.

Ajánlatokat N. E. 301. jegy alatt elfogad Haasenstein és Vogler hirdetési irodája Prágában, Graben 27. sz. alatt.

(42)

HUTFLESZ KÁROLY

megvásárol mindenemü magyar- és osztrák állam-papirt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénznemeket s leszámítol (escomptirt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bár mily összegű fizetéseket.

Ajánlja legutányosabb társasjátékait és részletjegyeit, valamint dúsan ellátott fűszer-tárát, borkereskedését és gőzliszteit.

Ugyszintén kitűnő minőségű fagygyugyertya és szappan gyártmányait.

Legujabban megjelentek

és **Stein János** erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében Kolozsvárt

kaphatók:

IRODALMI UJDONSÁGOK.**Egy ember, a ki mindent tud.**

Egy darab regény. Irta Jókai Mór. Ára 1 frt.

(81)

(2-4)

A radnóthi uradalomban eladásra fel van állítva,

4 darab 3 éves, és 8 darab 2 éves bika. Értekezni lehet a tisztséggel.

Legujabban megjelentek

és **Stein János** erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében Kolozsvárt

kaphatók:

IRODALMI UJDONSÁGOK.**Egy ember, a ki mindent tud.**

Egy darab regény. Irta Jókai Mór. Ára 1 frt.

Unitárius kis tükör,

vagyis az unitárius egyház története, hitelvei, egyházalkalmazása, szertartásai rövid foglalata.

Irta Ferencz József, a kolozsvári unitárius egyházközség lelkésze s főiskolai hittanár.

(Két függelék: az unitárius egyház püspökeinek névsora s tiszti névtára 1875 re.) Ára 50 kr.

Postán küldve 56 kr.

A Lerouge ügy.

Irta Gaborian Emil. Francziából fordította Gorty B. 2 kötet. Ára 2 frt.

Ugyan csak

Legujabban megjelent és **Stein János** erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

Téli estvékre!!

Epen most jelent meg

FAUBLAS

lovag

KALANDJAI.

Louvét de Couvray eredeti

francia műve után.

Ára gyönyörű színnyomattal

borítékba fűtve 1 frt 50 kr.

Postán bérmentes

megküldéssel 1 frt 90 kr.

Louvét „Faublas“-ját csaknem klasszikus regénynek mondhatni. — Egy merőben rohadt társadalom erkölcs-tükré, a forradalom előtti korszak állapotát és nézeteit nem a buzgólkodó nemes haragjával, nem a szatyrikus csipősséggel festi, hanem a hősek és hősnők bujavágán és ledérségén függő oly naiv eredeti kedvteliséssel, hogy minden sorban észrevehetni, hogy szerző, korának valódi szülője, erkölcs tekintetében kortársaival teljesen egyetért.

A háttér elég komor, a levegő meg van mérgezve, az állam alaposzlopai inognak a társadalmi romlottság befolyása alatt. A felfordulás a levegőben van, — mert ki lehet olvasni a könyvből, hogy oly állapotok, a minők a könyvben festve vannak, nem tarthatnak.

Szerző a jó társaságot rajzolja, az-az együgyű férfiak, ledér marquisok, buja grófnők és pikáns szobaczienszok társaságát — és ezek közt hőst, Faublas lovagot, a szeretetreméltó vassóság eszményképét. Hőse pázár minden nobleszet, minden kellemet, minden szellemet, szóval mind azon erények összességét, a melyek a régi francia nemeset jellemzik.

Nő alakban hatol e fiatal lovag egy buja marquis hálósobájába, a ki együgyű férjét gyönyörködítő módon szedi rá, aztán diadalmasan kiállott párba után egy fiatal sovár grófnő karjaiba dől, a kinek tele ellen férje csupán talányokat tud csinálni meglegszik en passant egy úde szobilyány kecsével is, nem csinál lelkiismeretet egy tapasztalatlan, a zárdából csak most mene

kült nemes kisasszonyt beavni a szobájába, s mindez nem gátja, hogy a szobában felette érzékenyen ne hajongjon elszákitott fiatal neje után.

Faublas e mellett büszke, ltor, nagy elveire nézve tetőtől talp franczia stokrata.

Louvét művében egy szót a forradalom előtti korszak erkölcsi történetének nem látunk, s önkényt támaszt meggyőződés, hogy oly a potok, a nőkkel „Faublas“-ban találkozni, úgy végződhetek, a mint véődtek, a lotine vértőcsáiban.

(74)

(2-6)

Biztos sikerrel

használat

a valódi

WILHELMFÉLE

csúsz- és köszvény ellen

vértisztító tea

a köze kezű betegségekben:

1) **Köszvény-rohamok:**2) **csúsz;**3) **a sokat ülők által bajba;**4) **a máj daganatai;**5) **kütfőzők különösen brázya;**6) **bujakörös szenvedésekben;**7) **előkészítől ásványvizek;**8) **használatára a finnebbi bajokban;**9) **ásványvizek pótlásul a finnebbi bajokban.**

Óvás hamisítás és rászéss ellen.

A valódi Wilhelm-féle csúsz- és köszvény ellenes vértisztító tea csak Wilhelm csúsz- és köszvény ellenes vértisztító tea, nemz. közi gyárából Neunkirchenben Sacc mellett, vagy a hírlapokban adott reklámból kapható.

Egy 8 adagra osztott, orvosi utasítás szerint készített pakétba használati utasítással együtt 1 ft. kőn gőgyűző és bélyege 10 kr.

A t. közönség kényelme ténstetül a Wilhelm-féle csúsz- és köszvény ellenes vértisztító tea kapható még

Kolozsvárt: Binder C. A. győgyint.

Festerczerén: Torgovitch és Litznól.

Districh és Fleischeröl.

Balázstváán: Dániel Mihályról.

Gyula-Fehérvárt: Fröhlich győgyezésmest.

Biro M.-nál.

Brassóban: Jokelinus győgyezésmest.

Maros-Vásárhelyt: Bucher Mihályról.

Nagy-Bányán: Harsovek győgyezésmest.

Nagy-Sajón: Milde Adolf megil orvosról.

Budán: Vlasek Ede győgyezésmest.

Pesten: Török József győgyezésmest.

Tallmayor és társáról.

Waghv Lajosról.

Romában (Moldova) Dánffy József győgyezésmest.

Soposvárt: Teutsch J. B.-ról.

Szász-Régenben: Leonhárd J.-l.

(83)

(2-*)

VÉGELADÁS.**A volt BORSODI DEMETER LAJOS-féle**

nürnbergi- diszáru és porcellán-kereskedés Maros-Vásárhelyt üzlet megszüntetés következtében, a folyó 1875 mártius 1-sőétől kezdődőleg, tetemes leszallitott áron, végeladásra kerül.

Főbb cikkek:

Több száz pár női-, férfi- és gyermek-czipő brúnelle, kelme és bőrből. Férfi kalapok: posztó-, filcz- és szalmából. Utazó-, lovagló-, vadász- és halász eszközök. Bőröndök-, útításkak-, sétatálcák-, esernyők. Pénz- és szivar-tárcák, tájtékipák és szipkák sat. sat.

Nagy-karlsbadi porcellán- és üveg-raktár. Étkésző-eszközök, talmi-arany diszcekkek. China-ezüst tárgyak. PIPERE-CZIKKEK. Fali-tükrök, aranyozott és fa-kerethe.

Nagy mennyiségű gyermek-játékok.

Pipere-szappanok, hajkenőcsek, illatszerek, fogpépek, fogporok, fésűk, kefék sat. és számtalan más, a közéletben minden perczen szükséges tárgyak.

Ez alkalommal, vállalkozóknak, kik az egész kereskedést az ehez tartozó felszerelésekkel megvásárolni szándékoznak, kedvező alkalom nyílik a megszerzésre.